eugenijus
ališanka

jeigu

/ eilėraščiai

Eugenijus Ališanka

jeigu

/ eilėraščiai

Lietuvos rašytojų sąjungos
leidykla Vilnius

UDK 821.172-1
Al-124
ISBN 978-9986-39-675-8
Knygos išleidimą rėmė
Kultūros ministerija
© Eugenijus Ališanka, 2011
© Apipavidalinimas, Romas Orantas, 2011
© Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2011

introdukcija

kuo pradėti
kaip tadeuszui eilute kuri nieko nereiškia
ar auksiniu rankenos bumbulu iš vaikystės
kuris irgi nieko nereiškia
už kurio po šiai dienai laikaus
nepraverdamas durų
o galbūt padėkomis visiems tiems
kurie prisidėjo prie pilnametražio eilėraščio sukūrimo
asistentams konsultantams sapnų personažams
tamerlano genams tuštybei ir tuštumai
kuo pradėti
kad nepasakytum per daug
kad neprarastum kantrybės ir nesusikeiktum
geresniojo savo aš akivaizdoje
kad neišeitų šnipštas iš penkių dešimčių metų
net ir iš vienos dienos
kai griebies už auksinio bumbulo
ir vietoj *mea culpa* sakai gyvenimas tai aš
ir dar sykį trūkteli duris
kuo pradėti
ar ne sąlygos sakiniu
ar ne bobūnės *jeigu*
sakydavo pasiimsiu su savimi jeigu būsi geras
jeigu būsiu
pasiims

I

pačiam sau pačiam sau pačiam
sau pačiam sau pačiam sau
pačiam sau pačiam sau
pačiam sau pačiam
sau pačiam sau
pačiam sau

panašus

išsigyniau savo vardo
savo nuotraukų pirštų atspaudų išgulėtų lovų
ir vis tiek skambina
visais telefonų knygos numeriais
suranda ir ciuriche ir berlyne
tai ne jūs? nieko tokio
netgi geriau
tada galime atvirai
juk jūs niekad ir nebuvote jūs?
tikra tiesa tie vardai
tik kelia painiavą
per gyvenimą apauga
kaip mėlynasis banginis moliuskais
pravardėm slapyvardžiais
krikšto vardais
pats nebežinai kuris ryte
iškelia koją iš lovos
sakot dar neatsikėlėt?
taip taip dabar madoj
anomijos gamtos anomalijos
anonimai alkoholikai
abonentai iki pareikalavimo
norėtumėt susipažinti
su savimi per pažinčių biurą?
ne ne jūs be reikalo pykstat
dabar nesvarbu kas kam skambina
jūsų nėra duomenų bazėje
bet mes ką nors surasime
panašų kaip du vandens lašai
patikėkit

kuo būčiau

properšoj – mėlynas pažadėtosios giedros sklypas
kuo būčiau jeigu ne lietus

pilka išaugtine striukele stypčioju septyniasdešimtaisiais
per šlapius sidabrų dobilus
su varnalėšos lapu ant galvos vietoj kepurės

iki pat gedimino prospekto aštuoniasdešimtaisiais
kur ir toliau stypčioju pačiu gatvės viduriu
šokdindamas skėtį plėšdamas stewartą
i am sailing i am sailing home again 'cross the sea
i am sailing stormy waters to be near you to be free

ir per altajaus kalnus su brezentine abalachovo kuprine
devyniasdešimtaisiais po plyštančia nuo lietaus
adatų skraiste
pro pat beluchą čiabuvių šventąjį kalną
žemyn link barnaulo aplankyti savęs
gulinčio ėdžiose su šventąja savo šeimyna

kuo būčiau
jeigu ne švino lietus keturiasdešimtaisiais rešiotuos
laistyčiau šiandien savo senelių
perdžiūvusius kryžius
suvarpytus kirvarpų ir tujų spyglių
kur nors prie obelių ar leliūnų
buvo pažadėtas ir jiems giedros sklypas
negavo kažkas apgavo
bobūnė sakė klaida viešpaties ministerijoj
kiti sakė klaida genų kombinacijoje

tokiems tik važiuoti ir važiuoti
iš vieno lietaus į kitą
keisti traukinius kai baigias anglis
kai baigiasi duona kai vyno tik lašas
įsigėręs į baltus marškinius ir tas pats
greičiausiai iš trisdešimtųjų neišplaunamas
neįveikiamas kokiais anestetikais detergentais

kuo būčiau jeigu ne bajoro kraujas
kurio ne kaži kiek ir likę
keli raudonieji kūneliai klaidžioja
murmansko lietvamzdžiais
eilėraščių tirštėjančiom venom
keli rieda zabarijos lango stiklu
pramaišiui su lietaus kūneliais
laša iš dvidešimto amžiaus
į paskutinįjį

žolė žolė žolė

naktimis kankina miegas
nieko nesėju o pjaunu juodą akiduobių žolę
galandu dalgį kol lieka vien ašmenys
kol nieko nelieka sapno ražiena
verčiuos ant kito šono dabar esu dar toliau
pats minties pakraštys
vien ašmenų blizgesys
penkiasdešimties žiemų žmogus
netikslus vertinys gal iš brailio gal iš tos kalbos
kuri neturi sinonimų kuri neturi žiemos
kalbos kuria kalbu per miegus
su žole aštriais kirčiais per pašaknius
plačiom pradalgėm per naktis
artinuos drąsiai ne taip kaip gyvenime
ir nepriartėju nė per nago juodymą
būčiau tikslus sakyčiau prie išganymo
nirvanos ar prašviesėjimo
rasčiau ir daugiau žodžių
savo skurdžiam žodyne
esu deja penkiasdešimties žiemų
todėl sakau žolės žolės žolės

liežuvis neapsiverčia

kirviu klausinėju medžio
akmenimis glamonėju moterį
liežuvis neapsiverčia sakyti tiesą
tiesą ir tik tiesą
todėl bylinėjuos su kaimo durneliu
dėl žemės lopo
kapinių pakrašty
esu pakaltinamas
esu pakasamas
todėl turiu laiko kariauti
nekasu apkasų
gilinuos į kitus dalykus
muštruoju paukščius
lygiuoju debesis į vėją
jau daug pavyksta
neapsiverčia liežuvis sakyti kad viskas
nebent išgėrus
bet tuomet liežuvis neapsiverčia pats
tuomet jau pats vartausi
kirviu klausinėju moterį
akmenimis glamonėju medį
kariauju ergo gyvenu
ergo demobilizuos vieną dieną
kartu su kaimo durneliu
ankštoje bričkelėje kratysimės
visą amžinybę ligi kito gyvenimo

žinai ir kas

ar prisimena mane tos dienos
kurių aš jau nebe
tos moterys tie ranka
prikeverzoti lapai
žmogiška pernelyg žmogiška
kabintis į mirusius
aš rašau tik eilėraštį
jie mano gyvenimą
skirtumas nedidelis
tik plyšys tarp negrabiai sukaltų
grindlenčių zabarijoj
ar dviejų ledo lyčių neryje po atlydžio
šokinėji nuo vienos ant kitos
nuo lentos ant lyties
nuo žodžio prie žodžio
pagal vieną termodinamikos dėsnį
ledas traukias nuo karščio
kol virsta plėnim ir pelenais
pagal kitą dievas gyvena properšoj
ir žinai kad prisišokinėsi
žinai ir kas

dangus griūva

žiemiškai valgai ir žiemiškai vaikštai
įtampa kojų raumenyse atpalaiduotos smegenys
periferiniu žvilgsniu bandai pagauti per zabarijos ozą
skuodžiantį kiškį
keturi varomieji prieš tavo du ramentus
lažybas laimit abu

kai įtempi smegenis viskas atvirkščiai
klupinėji žodžių provėžose
ir kiškis atrodo visai nebe kiškis
artėja link tavęs tarsi būtum be kvapo
tarsi tavo baimė neskleistų periferinės smarvės
tarsi ozu slinktų ledynas
visu akipločiu

dabar jau tu bėgi
nestatyčiau šįkart už tave
skeltalūpi mąstytojau

laikas sugrįžt donkichote

lygiai dvyliktą varpas kviečia į karą
niekas neatsigręžia eina kaip ėję
iš vieno gyvenimo į kitą
bučiuojas kalbas telefonu
negi mane
viskam pasiryžęs
sakau ir spaudžiu dešinę prie smilkinio
kaukšteliu basų kojų kulnais
pasiryžęs pereiti karvių užminuotus laukus
iki pat malūno griuvėsių
šaudyti tuščiais žvilgsniais į pikiruojančius varnėnus
šliaužti po žydinčių jazminų dūmais
be dujokaukės be baimės
pasiryžęs nelenkti galvos prieš staktą
netekti galvos dėl moters
varpas nutrūksta staiga kaip ir prasidėjęs
tolsta kanonadų aidas
sėdu ant kelmo
su lenktiniu peiliuku rankose
atsiriekiu juodos duonos riekę
duriu svogūno laišku į druską
pats pietų metas
laikas pats laikas sugrįžt donkichote

ginčytis su savimi nėra prasmės

gruoblėtas vėjas kaulai girgžda
priešintis nėra prasmės sakai
yra
daug prasmių
po vieną ant kiekvieno medžio
sausy kybo tarsi pernykščiai lapai
tarsi mebijaus juostos susisukę
visad viena puse
baigi kuo pradėjęs
ko dar tikėjais
nepataisomas agnostike
nuėjęs pusę kelio
kur nei pradžios nei pabaigos nematyti
mano aklas homere
rašantis istoriją
kuri galioja taviems vaikams
yra
po vieną itakę
ant kiekvieno antkapio
po vieną šokį
ant kiekvieno vėjy išbarstyto kaulo

kažkas ne taip

kažkas ne taip šioje karalystėje
vienas esu
nušvitimai pramaišiui su ašarom
rūkas pramaišiui su vėju
išsitiesiu nuo saulėtekio iki pilnaties
visu ūgiu
nebekankina stuburo išvaržos
kaip ir apsiraminęs
nebelipu sienom
butelio stačiomis uolomis
nebegriežiu dantimis per naktis
kaip ir susitupėjęs
tiktų labiau
susigulėjęs
bet ne
paskelbiau karą kurmiams
per dienas minuoju tranšėjas
rengiu dujų atakas
paskelbiau karą skruzdėlėms
užlieju katakombas
mindau trypiu iš įsiūčio
šoku dervišų šokius ant bekūnių lavonų
paskelbiau karą amarams vorams musėms
lervoms ir drugeliams
purškiu laistau spjaudau
kapoju ketvirčiuoju plėšau
užkasu ir atkasu

laidoju ir ekshumuoju
dar né vieno mūšio nepralaimėjau
nesakyčiau kad ir laimėjau
nesakyčiau kad ir tikuosi
kažkas ne taip šioje karalystėje
bet kam tai rūpi
kai esi taip arti pergalės

3D

atidarau net nelaukęs skambučio
įsmunka pro durų ekraną
jaunas vyras aktoriaus veidu
ir be šopeniškų preliudų siūlo
dimensiją
turiu sakau jau ir ne vieną
nebent su nuolaida
esu akcijų auka
kaip jokūbas tik visai atvirkščiai
statistinis vartotojas
tokius biblija deja nutyli
viena dimensija priklauso
pagal paso duomenis
turiu ir antrą
vasarom traukiu į kalnus
norėčiau nebent atsarginės
panašios kaip turi kaimynas orfėjas
kad ir poros metrų
žemiau jūros lygio
kada nors pravers
šypsos vyras žvaigždės veidu
tikrai manęs nepažįsta
ir kodėl turėtų
esame skirtingose dimensijose
nesmagu nors skradžiai prasmek

wildspitz

geriau už kalnus gali būti tik kalnai, kuriuose dar nebuvai

VLADIMIRAS VYSOCKIS

kam rūpi tie kilometrai virš jūros lygio
tie metai batų dydis tie skaičiai daugybos lentelėj
kalnų matematikos studentas
bandau įsikirsti į kalno logiką
visais nagais
daugiau dangaus mažiau deguonies
pilstau iš vieno plaučio į kitą
pridedu atimu dauginu iš ledinio gūsio
ir vis tiek gyvenime lieka nežinomasis
lieka klausimas koks neišsipildęs sapnas
nešė į tas akmenų galerijas
nelaikau prakaito širdis ir ta
atsilieka per porą dešimčių metų
ir tik pačioj viršūnėj pasiveja

į kitą pasaulį mes išeiname dalimis
prisiminiau bičiulio žodžius
leisdamasis žemyn
jau be kojų
pūslių pagalvėlėm

prarandu tašką ir kablelį

sekmadienio varpai kviečia ankstyvai maldai
nors viešpats dar turėtų vartytis lovoj
po sunkios darbo savaitės
saulėtas rugsėjo rytas galėtų būti ir gruodis
ir kovas koks viešpatie skirtumas tau
kada ateina sekma diena
rūko ranka braukia lygiu ežero paviršiumi
nesiekia poncijaus piloto viršūnės
gaudo iššokančias žuvis ir vėl grąžina į gelmę
jau įrašytas į krikšto knygas
nurenka bažnyčias nuo miestelio *arbor mundis*
palikdama tik varpus

ir tai yra gera sako šiek tiek abejodamas
kas sako kieno lūpomis
kiekvieną sekmadienį tarsi pirmą kartą
kam sako
kalbas su savimi atsakyčiau paklaustas
kiekvieną sekmadienį rašo
pradžios knygą būties prolegomenus
sakytų filosofas kiekvieną kartą pirmą eilėraštį
savo gyvenime sakyčiau aš
tvarko savo minčių dirbtuves
kiekvieną sekmadienį nubraukia dulkes
nuo veidrodžio
kad geriau matytų tai kas yra gera

einu siurbliu
per cigarečių pelenus ant palangės
žemės gurvuolius po plyštančiais sportbačiais
braukiu per kompiuterio klaviatūrą
ir staiga nebelieka dviejų klavišų
atleisk viešpatie mano nevalyvumą
mano šventvagišką neraštingumą
šiam eilėraščiui ir likusių bus per akis

taškas ir kablelis tik taškas ir kablelis
tokie niekai tokį sekmadienio rytą

pačiam sau

arbatinis urzgia prasigėrusiu balsu
naujas dar mokėjo švilpauti
nesudėtinga melodija ne lakštingala
pritardavau kaip mokėdavau
be klausos bet girdintis kaip vartos sąžinė
busdama pašonėj
dabar jau nesusišnekam
netikiu šiandien nė vienu jo žodžiu
tepuos sumuštinį
mano rankose aštrus peilis
slysta sviesto paviršium
kaip ir gyvenimas sakyčiau
tik atšipusia puse sakyčiau dantyta
filosofuoju apsimetu kad negirdžiu
mes kaip kraujo broliai
geriam tą patį vandenį
tavo gerklė mano gerklė
todėl ir neatsiliepiu
pats žinau kad degsiu pragare
ant melsvos dujų liepsnelės
urgzdamas eilėraščius
pačiam sau

II

muzikinė dėžutė muzikinė dėžutė muzikinė dėžutė muzikinė dėžutė muzikinė dėžutė muzikinė dėžutė

matavimo vienetai

celsijus kai traukia skersvėjis perone
kai nesulaukęs traukinio keliauji bėgiais
ir sniegas mažomis vinimis kala tave prie karpatų peizažo
celsijus kai išjungia kraujotaką
kai nepadeda trejos devynerios
kai rytas nėra protingesnis už vakarą
celsijus kai nori kito vaidmens
kai stypčioji scenoj degančia
juokdario kakta

dioptrijos kai apsipažįsti
kai neperskaitai kainos
ir moki už visą gyvenimą
dioptrijos kai sėdi ne į tą troleibusą
negrįžti į kalvarijas
dioptrijos kai ironijos akiniai

sekundės kai finišo tiesioji
kai esi paskutinis
žalgirio stadione mokyklos spartakiadoje
minutės kai omnitelis kai ne ryšio zonoje
kai šauki į tuščią ragelį
valandos kai skaičiuoji avis neužmigdamas
užmigęs pabundi nuo danties skausmo
dienos kai sninga žiedlapiais
kai nieko nevyksta arba važiuoji per lenkiją
spausdamas akseleratorių iki dugno

voltai kai perdegi
kai nutrūksta siūlelis
ir tavaruoji tamsoj

didysis žiemos išpardavimas

šykštėja šaltis sniege vis mažiau dvasios
nes dvasia tai giliai į kūną įspaustos viešpaties pėdos
ar ne taip mano bičiuli romantike
o kiek čia to sniego belikę
per sprindį ir tas kaip vėžlio šarvas
kuriame visa mūsų atlydžių biografija
kaip šumerų dantiraštis tik įskaitomas be žodyno
su šunų ir kačių komentarais paraštėse
pabelsk aulinio bato kulnu ir išgirsi
vivaldžio rekviem žiemai
kurios jis nespėjo parašyti pernelyg užsiėmęs
harmoningo gyvenimo paieškom
ieškau ir aš teisingiau sakyti ieškojau
esamasis laikas pernelyg netvarus
banalu būtų sakyti kaip sniegas
bet čia banalumas atlieka rimo vaidmenį
norėjau rimuoti ne eilėraštį bet gyvenimą
todėl džiaugiuos sutapimais
štai žinutę gavau didysis žiemos išpardavimas
išėjo iš mados išparduoda žiemą
mano visi apdarai tokie iš antrų rankų
eilėraščiai antro spaudimo
pirksiu žiemą už pusę kainos
už pusę sumokėto žiemai gyvenimo

jaukas

dešimtą ryto užrašyti mintį
kuri dar nepabudo toks noras būti nekasdieniškai
pasirišti *šlipsą* auksiniais dryželiais
išeiginiais *camel* batais įsibrist į chaoso purvą
kasdien būti kaip niekad
užmetus meškerę laukti auksinės žuvies
traukti kraujuojančią
ką ji pasakys suplėšyta žiauna
ką aš parašysiu dešimtos valandos eilėraštyje
traukiantis kabliuką iš savo ryklės
giliai prarijau pagundą gyventi
išvelku pats save į dienos šviesą
pats su savimi kalbuosi
pats savo norus išpildau
štai ir eilėraštis jau į pabaigą
jeigu eilėraštis gali turėti pabaigą
jeigu tai ne jaukas didesnio formato istorijai
gal net visam jonos gyvenimui
banginio tarpdanty

gyvenu abrozdėly

štai paveikslėlis kabo
abrozdėlis sakytų bobūnė
mokė mane kalbėti
tebaigusi dvi klases
poniškų žodžių perėjūnų trupinių prisirankiojau
iki šiol byra iš kiaurų kišenių
nuotrauka kurioj gyvenu nuo praėjusio amžiaus
išlipu kasryt pasižmonėti
laikrodį prisuku tą patį mechaninį
irgi iš praėjusio amžiaus
pamiklinu kojas išvėdinu laikraščius
dulkes nuo veidrodžio nubraukiu
net nepasižiūriu kokios naujienos jame
svarbiausia tvarka
kad užsukęs kreditorius būtų tikras
gyvena čia dar nepabėgo į užsienius
mokus dar gyvas
gyvas gyvas ir bobūnė gyva tame abrozdėly
ir protėviai tie patys šlėktos
visi gyvi stovi prie tvartelio
ir arklio uodega matos
ir aš pasilypėjęs ant vežimo
pozuoju kaip pasamdytas
dievas mato ne griekas taip stebeilytis
į objektyvą ne veidrodis juk
daug giliau matos net jeigu ir nematai
ne griekas sakytų bobūnė
ne griekas sakau ir aš
gyventi abrozdėly

toks žaidimas. gegužei ant nulūžusio beržo

žiemos pabaiga bet smėlis suvirtęs gurvuoliais
prie žiojinčios kapo duobės
nosys raudonos šniurkščioja veik visi
dauguma dėl kaulus čiupinėjančio vėjo
kunigas neužtrunka ašaringajai marijai vietos nepalieka
properšoj blyksteli saulė ir sužaidžia spindulių pasjansą ant karsto
to užtenka kad grįžusios į namus senutės sakytų
gražios buvo laidotuvės jeigu ne tas šnekorius
tavo senas bičiulis dėlioja pasjansą taisyklinga kalba
tik taip tyliai taip tarsi kalbėtų su savimi
gal su tavimi tik jau mirusiu o tie girdi ir pusbalsiu tariamą žodį
ir tik lūpom piešiamą
negirdi senutės gal tik viena ausylesnė
toji kaip aidas pagarsina kiekvieną lėtapėdį žodį
balso neturi tai nėr ko ir eit prie kapo
sudunda kaimynas
ne taip garsiai aišku kad šnekorius girdėtų tik taip
sau savo kaimynėms senutėms
ir aš neturiu balso todėl dažniausiai ir neinu prie duobės
pasišneku su bičiuliu užčiauptom lūpom iš tolo
nei maldos nei išmaldos nieko iš bičiulio nebeprašau
gražios laidotuvės jeigu ne tas šnekorius
gadina scenarijų jau pirštinės nebesaugo gyvybės
vos nulaiko vainikus trypčioti nesmagu o noris
ir aš negirdžiu argi svarbu čia juk iš reikalo tradicija taip sakant
nei gražiau nei smagiau nepasakys už tave
ir vis dėlto noris išgirsti keisti tie žmonės prieš mirtį
kai dunkteli grumstas į karsto stogą
man pasirodo kad ir tu atsidūsti

pagaliau smėlio pasjansas kurį dėlioja du duobkasiai
vienas toks pagiriotas kad kabina po pusę kastuvo
bet visos kortos sugula į savo vietas
vienintelis dalykas kurio nesugebėjai padaryti pats
pasilaidoti visa kita tau pažįstama
ypač mūsų skubėjimas iš kapinių namo

meniu

paskutinės vakarienės meniu
nusinešė į kapą neįvardinti virėjai
atminty liko tik vyno dėmės
ir neraugta duona
dar žuvis kuri nepateko į dangų

mano tikėjimas kaip pieninis dantis
iki šiol manęs neapleidžia
gadina sukandimą kliba vos prasižioju

tik eilėraštis

ir tai viskas
klausiu tavęs grįžusio iš eilėraščio
pradžioje kaip visad netikėta eilutė
riktas kaktomuša su balsais
kurie yra nepakaltinami vaikščiojantys
po svetimus gyvenimus tarsi ištrūkę
iš tramdomųjų marškinių
toliau brėžiniai ant kalkinio vaizduotės popieriaus
išrašai iš žodynų iškarpos iš kapinių išnašos
derybos su atminties riteriais
prie apvaliojo stalo dėl *jus primae noctis*
schemos smėly ar sniege
nelygu metų laikas
kol ima ryškėti griaučiai
kas patvirtins kad esi teisingam kely
kad statinys atlaikys kalbos decibelus
tuštumos paskalius
miesto vyriausiasis architektas
deda parašą po tavo projektu
po tavo vardu
kiek metų jo laukei
ir tik dabar pradedi kasti duobę
pamatams tik dabar prakaituoji
statybose vienas be gizelių
mūriji eilučių perdangas
tinkuoji logikos plyšius
dažai pastelinėm spalvom
ir tik dabar
įkvėpi griaučiams savo gyvybę

ir tai viskas?
ilgai nebuvo tavęs

muzikinė dėžutė

prasidėdavo kaip visad
sekmadienį po pietų
kai laikas užsnūsdavo liepos šešėly
po kiemo *axis mundi* kuriame kybodavom
pusžaliai vaisiai raudonieji spaliukai
pratrūkdavo tylos votys
bliatjobtvajumat' ubju ir dar daugiau smuikų ir čelių
paleisdavo į darbą
vėl pageidavimų koncertas
sakydavau broliui
ne popso karaliai
dekoracijos nekeičiamos
kaip ir patalynė
nori tik meilės atožvalgos supratimo
nori nedaug veik neįmanomo
jiems pritardavo kitas kaimynas
su armonika kiek pamišęs
sakyčiau dabar
tada grojo mažoro tonacijoj
sako girtuokliai išmirė nuo acetono
klijų ir lako
nemokėjo gyventi
užtat mokėjo negyventi
kiekvienas instrumentas
turėjo vietą kalvarijų orkestre
net ir tie bebalsiai ar daužę kilimų būgnus
iki šiol pasuku muzikinės dėžutės
rankeną negražiai mirę o taip gražiai
groja

namų vaizdeliai

prasuku vaizdajuostę su katinu
kurio niekada neturėjau
štai tas mano pirmasis benamis
paslapčia parsineštas į namus užanty
tėvo išspirtas su keiksmais tą pačią dieną
blogio įsikūnijimas dabar suprantu kad ne tėvas
bulgakovo begemotas šėtono parankinis

o štai ir antras plyšy tarp sandėliukų
užsismaugęs paspęstoj vielos kilpoj
tas tikriausia nukeliavo tiesiai į pragarą
anot sergejaus kasdien tykojęs jo baltagūžių balandžių

štai dar vienas juosta kiek nusitrynus
sunku atpažinti kieno jis
tiksliau tik galva ant suklypusios išvietės stogo
ir romka apsipažino verkė kruvinom ašarom
pasirodė be reikalo jo katinas grįžo po medžioklės
šis tebuvo anoniminė kiemo indėno auka

va ir dar vienas jau šeimynykštis zenono namų dvasia
pasilenkęs stebeilijuos jam į akis
o šis tik šast nagais per blakstienas
vos spėju atšokti neįsk į dūšią
vaizdajuostė nespalvota nesimato kaip kraujas
plūsteli veidan
ne bičiuliai mes visai ne bičiuliai

čia katinas nindzė pasitinkantis mus tarsi nepasitikdamas
meditacijos meistras
juodas kaip pragaro anglys
mėgstantis šlapintis ant kaimyno buto kilimėlio
kitame vaizdelyje jis mūsų jau nepasitinka
kažkas už kadro sako kaimynas pasistengė

čia jau kaimynės katė lanko mane vienišą
prie laužo sutemus
suka ratus glaustos pilna meilės
eroso apsėsta išties balandis morčiaus metas
graži kaip nuotaka kitame gyvenime gal ir kitaip pabendrausim

o štai ir paskutiniai epizodai
sniego pusnys įmitus žiema
katės po kaimynų devynaukščio balkonu
baikščios kaip ir visi sulaukėję žmonės
bet vos užmato tą moterį traukiančią iš rankinės
maišelį supuola trinas ropščias

iš tolo tarsi groteskiškas šventas pranciškus
su katėmis ant pečių
vieniša kaip kitaip mokanti daugiau negu vieną kalbą
ir katinų ir net paukščių
žiūrėk čia ta pati moteris iš kito maišelio traukia
sutaupytą duoną laužo kaip plotkelę
jau ir balandžiai patikliai tupia aplinkui

pavydžiu tokios šeimos
kur katinai ir balandžiai lygiom prie stalo
bet nepatinka banalus filmo hepiendas
todėl siūlau prasukt atvirkščiai
pradėti nuo paskutinės eilutės

iš zabarijos legendų ir padavimų

pasipyko sugyventiniai
grįžęs girtas baladojos apie uždarytas duris
išdaužė langą
o ta kirviu per nagus
dėkui tam kurio nė vienas neišpažino
ne ašmenim tik pentim
iš skausmo užkaukė per visą kaimą
laukais nuvinguriavo pas buvusiąją
palikdamas šliūžę nešienautoj pievoj
trys dienos praėjo nesulaukė pargrįžtant
tada susikvietė sūnus
sūnūs kaip sūnūs
visad už motiną
išėjo ieškoti sugyventinio
brydę surado
ir pabėgėlį
nespėjo žaizdų apsilaižyti
užtvatijo pagaliais
drūto vyro būta
ir su dalgiu mosuodavo išsijuosęs
nežinau nė kur kryželį sukalė
nė kas
giminių neturėjo
buvo ne iš šio kaimo
tai kaip ir nebuvo
kaip ir nieko nebuvo
žmonės tik pasakoja
kiekvienas vis kitaip
kad žalčiu buvo virtęs
tikru žalčiu

trečio negalimo

tai ne lietus dar ne lietus
nors ir žada prognozės
griaustinis už vievio geležinkelio stoties
vadinas pietų pusėj
vadinas orientuojuos erdvėj
tik nuolat painiojuos laike
čia tik mašalų spiečius šaudo
kaip špūlė aukštyn žemyn
ausdamas vystyklus mano vaizduotei
mano būsimiems kaulams
tvarkingam procesijos pasjansui
kur nebus nieko nereikalingo
net prisikėlimo
lietaus vis nėra
žvilgsnis blaškos po apniukusį dangų
antrinu sau
iš ilgesio visa tai
ir apsiniauks žvelgiantys pro langą
cituoju iš atminties
iš būtojo dažninio laiko kurio būta tiek daug
kad ir šiandien pilnos kertės
knygų ir dulkių
slaptažodžių ir rakandų
kuriais pasidirbau sau ramentus
nieko neišmetu kasryt iš naujo sudėlioju
orientuojuos erdvėj
klaidžioju laike
kaip sakė toks danas arba-arba
žvelgiantis pro langą arba pilkas dangus

arba dar paprasčiau
mašalų stulpas ir lietaus marška
vienas kitą užstojantis niekad kartu
kaip ir aš su savo gyvenimu
šiame eilėraštyje
kaip ir aš
tvankioje palėpėje laukiantis lietaus
kurio nelaukiu

mažoji ramajana

vaikštau ant kojūkų taupydamas kojas
kvėpuoju sudužusio vaikystėj
termometro gyvsidabriu
kad prisiminčiau mūšį niekieno žemėj
kurs tęsės nuo saulėtekio iki saulėlydžio
ypač sekmadieniais
kai ilsėjos net debesys
buvom nemirtingi
prisikėlėm skylėtais kaip rėčiai šarvais
grįžom į namus užkasę medinius karo kirvius
žiūriu pro akinius taupydamas akis
vis labiau mirtingas
vis labiau maudžia skyles sąnarius
jau ir vizos į svečius
galiojimo laikas baigias
užsitęsė taika bičiuliai
gyvenu naktimis taupydamas dienas
susikroviau atsargas
kaip prieš karą
dar išsiskaičiuosim
pirmais antrais

III

lietaus pratybos lietaus pratybos
lietaus pratybos lietaus
pratybos lietaus pratybos
lietaus pratybos

home sweet home

užstrigau šiose platumose
kur į keturias lygias dalis gali padalinti
metus ir nebemoki kalėdoms atėjus sudėti
rudens likutis vasaros skolos
o kur dar žiemos ir pavasario sumo imtynės
lašininis su kanapiniu
juodo sniego taukais užtaškytos gatvės
kur paslysti ir čiuoži iš vieno mėnesio į kitą
nesilaikydamas kalendoriaus lapelių

užstrigau platumose kur greičio perviršį apmoki honorarais
nes tai irgi kūryba kuriai reikia vaizduotės
matyti net tuos kurių nėra šiame gyvenime
nes ir eilėraštis šiose platumose tik viršyto greičio vaisius
įsibėgėji iki saldumo burnoje
po to nors tvanas nors vasaros sodai su viengule palata
žemės graibymas dehidracija surakinti ratai

užstrigau šiose ilgumose mylėti sodinti namus
statyti sūnų auginti plaukus
gyvenimo moderatorius mato šiose ilgumose
žemė nėra derlinga greičiau sudygsta šešėliai
todėl ir sapnuos auga koraliniai rifai
stalagmitai ir stalaktitai
šaknimis į viršų mangroviniai miškai
kada nors atsibusiu kitoj platumoj ilgumoj dykumoj

ir tik tada palengvėja

ir tik tada palengvėja
kai apsiauni sunkius batus
su pernykščio purvo gurvuoliais ant padų
vis dar atrodo kad nepradėjai gyventi
tik šiaip per dienas svyruoji
lyg sustojusio laikrodžio svarmuo
kaip vėjarodė keiti sapnų kryptį kelis kartus per naktį

pats sau labirintas minotauras
ir siūlų kamuolio galas
kurio nepagauni
žaidžia kažkas su tavimi tarsi katė su pele
o tau atrodo kad esi vienas

kraunies mintinai išmoktus daiktus
tarsi į pirmą kelionę

kovo idos

atsiverčiu kovą per patį vidurį
kur ir buvo skirtukas
netyčia paliktas kito skaitytojo
ir vos įskaitomas komentaras
pageltusiame paraštės sniege
saugokis kovo idų

žinau šis sezonas ne man
net kraujas per naktį užšąla
o dieną vėl iš naujo
vėl polaidžio melancholija
vėl atleidžia mano taip rūpestingai
kauptas kaltes

turėčiau bėgti
susikroveęs paskubom
amuniciją spengsmą kairiojoj ausy
opas ir orų prognozes
arba taip kaip stoviu
su vienais jausmų apatiniais

bet nepajudu iš vietos
tiek kartų bėgta
jeigu bent po centą už kiekvieną
jau užtektų bilietui į romą ar paryžių
banaliausią pasaulio sostinę
tiek tos vaizduotės cezari
laukiantis pargrįžtančių varnėnų

iš kolekcijos

parsivežiau dar vieną
kelionę
ištraukiu iš kuprinės
visa permirkus atsiduoda
vakarykštėm kojinėm
siužeto pamušalas prairęs
be draminės kulminacijos
geografiniu požiūriu
galėjo būti sėkminga
artikuliuotas reljefas
intriguojantys personažai
aštri neįprasta lietuvio liežuviui
virtuvė
pamenu tik užsidegė burna
nuo raudonųjų pipirų
prastovėjau išsižiojęs lietuje
net lauktuvėms laiko neliko

per lietaus pratybas

per lietaus pratybas
buvau šlapiųjų pusėj
įveikiau miestelį vienu įkvėpimu
jokio pasipriešinimo
skėčiais gynės tik moterys ir vaikai
nuoga butiko manekenė
be jokios gėdos siūlėsi į sąjungininkus
nebuvau tikras kad lietuje
nepradės blukti kaip platano kamienas krantinėj
barstyti blakstienas verkti juodom tušo ašarom
žinojau vienas lauke ne karys
o tuščias kavinės staliukas
ne spąstai praeiviui
turistas iš neperšlampamos šalies
su neperšlampamo tabako trupiniais kišenėse
matavau atstumą nuo gotikos iki baroko
nuo pranciškaus iki kalvino
nuo vieno varpo iki kito
vis trūko sprindžio kad suriščiau virvių galus
batų raištelius miesto gatves
kaip labirintai kiauromis sienomis
galėjau išeiti bet kada
bet sukau ratus neperšlampamas dervišas
šokau su įkvėpimu šokau kaip bitė darbininkė
prieš užmigdytus tranus
pasakodamas kelionės legendą rodydamas kelią
į namus iš namų

nes miestelis buvo be vardo
nes jo nebuvo žemėlapy
nes tik vyko pratybos
nieko tikra išskyrus lietų

prie bačkos 97-aisiais

bręstantis vynas kaip kūdikis
auga miegodamas
aiškino medanos vyndarys
jauniesiems europos poetams
kalbėjomės pašnibždom
prietemoj kilnojom taures
daužėmės taurėmis be garso
tramdydami rūsio aidus
neduok dionise pažadint
tą tavo kūdikį
ir išgirsti klyksmą
neduokdie po to
visą gyvenimą sūpuoti
nelaikšį eilėraštį

saulės miestas

Žygimantas manasis jau many –
drovus, mažytis, virtęs į zigotą.

MARYJA MARTYSEVIČ

tavo meilė šiam miestui brandi tarsi vakar būtum atšventus
sidabrines metines
aistros tiek kiek reikia kad miegotum rami
gal net prie sienos gal net viena
ištikimybės daugiau nors žygimanto karieta vežk
per sienas kur stovi ištisa dokumentų skaitytojų gvardija
net vilniuj ar kokiame berlyne
grįžti mintimis į senąją pavėsinę
taip tają kurioje nuo vaikystės
gyventas antras gyvenimas kadaise ledai eskimo šiandien juodas
vestuvių balzamas nuo butelio susivemtum
taurelė mišių kraujo iš tavo rankų neturėtų pakenkti
šiandien tu šventini neetatinė nestandartinė miesto gidė
grįžti iš ateities į vakarykštę dieną
iš stiklo amžiaus į betono amžių
sakyčiau geležies toks man jis tolimas
kūjo ir pjautuvo rūdžių ir kirilicos
nuo kurio susivemtum bet maža taurelė svaigina
rodai savo mylimojo nuotraukas
štai čia jis pozuoja prieš objektyvą
namai lyg dantys tokia lygia eile
tarsi būtų įsikišęs chirurgas
taip ir buvo sakai po karo vien švarplės teliko
kapinės ne burna su žeme sulygino ir sudėjo protezus
argi dėl to skirtųsi žmonės
kurie sueina ne iš reikalo

o čia jis vaidina hamletą
varto rankoj kaukolę tarsi dar nebūtų apsisprendęs
kodėl nespalvotos norėčiau paklausti tarsi nežinočiau
todėl ir reikia daugiau poezijos
juodųjų pykčio gėlių turėčiau sakyti raidžių
juodų avelių baltose sielose
šiandien mes tavo paklydėliai maryjka
imk ir veskis mylimojo sodais

jauna cukinija

emigruoju į rudenį
per pačius karščius kai dulka liepžiedžiais
ir prakaitas graužia akis
nusikabinu nuo sienos paveikslus
kuriuose šypsos liūdnai mano gyvieji ir mirusieji
monos lizos maniera
pabučiuoti blykstės
nusikabinu visą vasarą austus voratinklius
prisigrūdu kišenes akmenų
nuo zabarijos vieškelio
visa kas būtina nieko daugiau
ech dar ir tą ekologišką jauną cukiniją
iš motinos daržo
ar panešiu vienas savo kuprinę savo kryžių
savo milinę be skiriamųjų ženklų
su pleistrais ant nuospaudų
nepadailintas grimo kambary
toks koks esu kareivis be karo
be mylimųjų šerpų
grįšiu sakau būtinai grįšiu
pamėginsiu sugrįžti dar kartą
jeigu galios letos tranzitinė viza
jeigu galėsiu susimokėti valtininkui
už kontrabandą už viršytą greitį
raudonais šlamančiais
lapais latais frankais obolais

na štai grįžti neišvykęs
tai tik dar viena trumpa kelionė
taip ir sakyk auksaburni
trumpa kelionė namo

alpen milch

kildavau į kalnus tylus
prieš aušrą vos švintant
kol nepažliugę ledynai
tik netyčia į uolą sukibirkščiavus geležis
ar prarajon nušokuojantis akmenukas
pažadindavo olose miegantį žiurkėną
ir tada su pirmu saulės spinduliu
pasitinkančiu perėjos balne
krisdavau į slėnį
šaukdamas nomadų dievo vardą
užgriūdavau kaip debesies šešėlis
miegančius vyrus
imdavau į nelaisvę pusryčius ruošiančias moteris
valgiau jų ozonu kvepiančią duoną
ir gėriau jų vynuogių kraują
ar turėčiau pridurti
kad tai buvo ryto vaizduotės žygiai
kad perėjos balne
nuščiuvęs tik žvelgdavau į
saulės nutviekstus slėnyje miestus
traukė mane šis neįmanomas
sėsliųjų vyndarių ir duonkepių gyvenimas

bet mano gyvenimas buvo labiau neįmanomas

world port centre

vėl laikini namai
gal net patys laikiniausi
vienai nakčiai be jokios laikinos moters

miestas pavargusio jūrininko veidu
gerardas sako didžiausias europos uostas
o laivas kuris matos pro viešbučio langą
trumpam nuleidęs inkarą į drumstą kanalą
didžiausias pasauly
kruizinis skruzdėlynas *mery queen*
pavadinimą perskaitau pats

skruzdėlės ant viršutinio denio
neįskaitomais veidais nesuskaičiuojamos
kiek jų dar žemiau vaterlinijos
kur blaškos felinio žvėris
tikrasis kelionės *perpetuum mobile*

ar juo atplaukei klausia gerardas
ne sakau juo išplauksiu
kartu su visais tais kurie
sėdi prieplaukos bare
ant lagaminų ir margaspalvių ryšulių
laukdami komandos kai nuleis trapą
šeimomis plūstels į pažadėtąją ameriką

tramdyk vaizduotę
tai buvo prieš šimtą metų sako gerardas
dabar jie tik valgo hamburgerius
ir geria prėską kavą iš įpročio
skrajojantys olandai kiekvienas pats sau laivas
pažadėtoji žemė ir kapinės
jų protėviai grįžta kruiziniais laivais
nusviesti monetos į kanalo vidurį

ir aš atsiskaitau smulkiais už kavą
įmetu į tuščią puodelį
skamba kaip pažadas

zugersee

plaukioju rytais ežere
nuo vieno geltono plūduro iki kito
atgal kol drebulių bangos ima vilnyti
vėstančiais kaulais
žuvies judesiai tikslūs oro padavimai
į plaučius tikslūs atmušimai
kabinuos į gyvenimą visom keturiom
visais pelekais visais vaizduotės rašmenimis
ir ta senyva moteris baltu maudymosi kostiumėliu
stovinti pakelta koja jogos poza
įsikūnijęs hieroglifas
kasryt čia kaip žuvėdra sustingsta
ant liepto sulaikiusi kvėpavimą
regis nebekvėpuoja jau penkiasdešimt metų
tiek pat kiek aš gaudau orą
žuvis ir žuvėdra
du atsitiktiniai ežero dėmenys
vienoje ryto lygtyje

cūgo saulėgrąžos

ir ta vienuolė
kuri karpo saulėgrąžų žiedus
neprinokusius viešpaties įžadus
saulėtoj sodo pusėj
ir neša juos į celės prieblandą
kur išretėjęs nuo maldų oras
verčia kvėpuoti giliau tarsi girdint
mylimojo žingsnius kitapus durų
aidžioje laiptinėje
kur jėzaus širdis paveiksle ant sienos
daugkartinė ozono skylė
pro kurią spinduliuoja snieguotos alpių viršūnės
vyskupo maironio rigi kulmas keturių kantonų ežeras
mano poncijus pilotas

ir tas brolis arvydas
prieš trisdešimt metų
ką tik grįžęs iš armijos
trumpais pranciškono plaukais
didele ozono širdim
atsigręžiantis į kiekvieną dailesnę merginą
mūsų pramintas broliu saulėgrąža
ieškantis savo būsimo sūnaus motinos
bijantis prasilenkti

IV

ir ta sesuo rudu nuotakos abitu sode
švenčianti savo auksines vestuves
grįžias į saulę su šypsena
gal tik man taip atrodo iš lango
šešėlinėj gyvenimo pusėj
gal visai atvirkščiai
gal tai saulė grįžias ir šypsos

IV

bruto bruto bruto bruto bruto
bruto bruto bruto bruto
bruto bruto bruto
bruto bruto
bruto

taupyklė

žvaigždės virš manęs
o manyje kas
norėčiau dvikovon išsikviest
karaliaučiaus vienišių
sukryžiuotume savo vienatves
sekundantas būtų trečias lietuvių kalbos
nemokantis septynių vienatvių autorius
iš kur tiek pasiutimo iš skrandžio skausmų
iš kirmino kuris graužia ausies nervą net spengia
pačiam svarbiausiam kibti į atlapus
nežinau kas manyje belikę
skambčioja kai einu grįstu taku
pilna taupyklė metalinių metų
cezario atvaizdas vienoje pusėje
bruto kitoje
keleri meilės metai neto
tik tiek
ir dar vos sutemus kai
vėjas užmiršta kvėpavimo pamokas
ir debesys plyšta kaip senos paklodės
po atradusia antrąją pusę androgine
pilnatis many
raudona neatšaukiama šviesu kaip dieną
šikšnosparniai pikiruoja apakę
kokie ten šikšnosparniai filosofinės mokyklos
kokie kūrybinio rašymo kursai
einu iš savo mažo gryno protelio tik tiek
ir jokios kritikos

turite teisę tylėti.
visa, ko nepasakysite,
gali būti panaudota prieš jus

tardė neilgai
triskart paklausė
ar tikrai neturiu ką pasakyti

jeigu turėčiau
galėčiau ir raštu
kunigui į ausį
tėvui į akis

sakiau tikrai
nebuvo manęs ten kur degė signaliniai laužai
kur maži cherubinai reikalavo duonos ir reginių
o poetai žaidė burtažodžiais

kitoj pusėj upės miegojau
po žilvičio krūmu
kaip panas dūdelę pasidėjęs po galva

niekas manęs neatėjo
pabudau kai vėjas nešiojo pelenus
nuogirdas ir vakarykščių laikraščių skiautes
pražiopsojau gyvenimo šventę

nuteisė gyventi
iki gyvos galvos
be amnestijos teisės

viesulo akis

žaibuoja griaudžia iš visų pusių
kažkur šešiarankis šiva kaupia įniršį
mano akims per daug isteriškos šviesos
mano gyvenimui per mažai lėtos prasmės
renku nuobaudas už viršytą greitį
blyksi radarai per visą europą
nuotraukose vis kitas veido brūkšninis kodas
negatyvuos kiti įkainiai už greitkelius iš sodomos
į gomorą nuolaidos už būtąjį dažninį laiką
už pasikartojančius žodžius kelio ženklus metaforas
už degantį mozės krūmą
kuriame *blyksi žali zylių žaibai*
beveik adamo žodžiais
sėdžiu po medžiu
nežinia kurio tikėjimo
laukiu nesulaukiu prašviesėjimo
citros ir būgneliai
dulkės ir išmatos
mirusiųjų pelenai gyvųjų žaizdos
tik stumdoma širma
už kurios persirenginėja dievai
mano ausims per daug decibelų
žaibuoja griaudžia iš visų pusių
nepalieka plyšelio į tylą

išvirkščios akys

jau penktą tamsu lapkritis gaišėja
eina lediniu žvilgsniu
per mergaičių blauzdas
o tos tik kikena
kojos užkaitusios
atrodo kad dega
nuo sacharos vėjo
nuo aštrių smėlio smilčių
viskas joms atvirkščiai
visos gyvenimo akys išvirkščios

pernykštis sniegas

skurdi žiema
sniego vos vos
pakanka tik kalendoriui
iš kur paimsiu dabar
baltas kalėdas
turėčiau prašyti
virpėdamas visais gruodžio registrais
nusižemindamas iki gruodo
neišmokau mokiausi laužtis
pro nerakinamas duris kalbėtis
per stiklą gyventi už sienos
nieko rimto matau dabar
tik benamio diplomas tik popierius
kuriuo susimoku žiemdirbiams
už vilnones kojines
už budynes prie laužo
iš kišenių byra pernykštis sniegas
iš besmegenio akių
tik trumpiausios dienos ilgiausią naktį
atrodo jau sninga

dangaus malūnėlis

kovas nedosnus vitaminų sukies kaip gali
išsunki stiklinę sulčių iš kibiro pernykščių obuolių
perki žydinčias bulves
ir vis tiek minčiai pritrūksta tikslumo
vedžioja po pašalius trūkinėjančiom ledo kraujagyslėm
ten kur pešas varnos dėl nieko
tyliai stebint taikos balandžiams
nieko iš esmės ir nebuvo kai pagalvoji
daug sniego šįmet bus potvynis bus ir atoslūgis
nieko iš esmės
jeigu ne tas dangaus malūnėlis
malantis debesų maną
visas tavo žiemos atsargas
tiek to tavęs pernykščio
keli meilės vitaminai
pora eilėraščio mineralų

gromuliuoja tave atrajoja

stuburinis

pasikabinu ant skersinio
ir laukiu kol sunoks
stuburo slanksteliai
kol ims traškėti kaip rugsėjo kaštonai
netilpdami spygliuotuose marškiniuose
bandau išsitiesti
ištiesinti plaukus kurie garbanojas
po sumauto lietaus
laikrodžio spyruokles po sumauto
gyvenimo sniegą po batais
nusišnekėjimus ir nutylėjimus
bandau išsitiesti per visą savo eilėraštį
kuris nieko neįrodo tik vedžioja
po kaulų žemėlapius
po rentgeno nuotraukas sandėlių užkaboriais
kreidos ženklais iki akligatvio
ir lūpdažiais atgal į pradžią
išsitiesi girdžiu neva balsą
išsitiesi ir dar vietos liks
atsarginiams slanksteliams

meilės nuotykis

Ilgesys tai irgi gyvenimo forma

DOROTA TERAKOWSKA

moralas pabaigai kai moteris užbraukia lūpdažiu
paskutinį bučinį
kai vyras vėl velkas lygintuvo nemačiusią
vienatvės išnarą
moralas pabaigai nes pasakėčia irgi
gyvenimo forma
ne pati geriausia kiek per trumpa
norėčiau romano ilgais sudurtiniais sakiniais
be kablelių tarp vienarūšių tylos dalių
su skyriais kuriuose pasirodo nauji personažai
ir skyriais kuriuose jie išeina nes čia jiems
pernelyg nuobodu
norėčiau romano kuriame vyras ir moteris
gyvena atskiruose sakiniuose
ir susitinka tik autoriaus smegenų labirintuos
norėčiau tokio ilgo romano
kad vyras nebegalėtų sugįžti į pradžią
klaidžiotų neatpažindamas savo pėdsakų
rašytų laiškus sau pačiam
būtų nei šiltas nei šaltas šiaip drungnas
kad būtų išspjautas iš mokyklos iš nuotykių
iš aukščiausios sapnų lygos
ir žaistų už autorių
norėčiau šiuolaikinio romano be pabaigos
be moralo

sutartis pagal dangiškuosius standartus

pasilieku sau teisę tylėti
netgi tada kai gomuriniu balsu
skaitau eilėraštį
teisę kalbėti
pro miegus
teisę čiaudėti
kai žydi ievos kai dulkės
kai šienas po galva
pasilieku sau teisę pamiršti sielą bažnyčioj
rūšį kavos iš kurios tirščių buriu kasryt
teisę plonai pjaustyti kumpį
storai raikyti duoną
teisę į baimę į tvankų vidurvasarį į perkūniją
į namus be žaibolaidžio
pasilieku sau teisę sekti savižudžiu celanu
ir išlaikytiniu rilke
netgi tada kai jų pėdos atšalusios
pasilieku sau teisę rašyti ant sienų
aliejiniais dažais ir vandeniniu laku
kukurūziniu viskiu ir miežiniu alumi
ant sniego
nuliais ir kryžiais
ant savo antkapio

visas kitas perleidžiu
mano knygos leidėjui
už minimalų pragyvenimo lygį
ir po mirties

manęs lieka vis mažiau
ir man tai patinka

nes dienos ilgėja vis mažiau laiko noktiurnams
pasisėdėjimui su bičiuliais prie vaškinės šviesos
nes dievas prisakė dirbti
nes tėvas pamokė kaip kalti nuo brėkšmos iki saulės laidos
kad ir pirštai liktų sveiki ir vinys sočios
tarsi pianinu grotum
ar stogą keliu ar kokį karstelį su kaminėliu
būsimam negyvenimui pasidirbu
dažniausiai iš klausos kas kad ant ausies meška užlipo
muzikantas pats sau ir dirigentas
nes džiazuoju per dieną plaktuku
pjūklą virkdau
sušilęs iki paskutinio akordo
nes laimingas kaip tada kai išmokau skaityti
po antklode su vaškine žvakele
nes vienas per naktį

pelenų diena

po lietaus kurio užtektų lietvamzdžiui
bet ne būsimam derliui
pelenai ir tie sugrįžta atsiimti skolų
kimba į plaukus iš tolo regis padėvėta aureolė
iš arti jau pražilęs iki kaulų
kada spėjau pralošti visą pavasarį
stačiau už grįžtančius paukščius inkilus kėliau
maniau jie greičiausi
laimėjo kurmiai užstatė mano žemes dangoraižiais
sėdžiu su knyga ir šakėmis
kerštingo neptūno veidu
po lietaus kurio užtektų pienei
bet ne eilėraščiui
norėčiau atsilošti
paskutinis žetonas
prie rašomojo stalo
maišyk kortas krupjė ar kaip ten tave
sielų supirkinėtojau atpirkėjau kaip ten tave

skiemuo po kablelio

kelintas skiemuo po kablelio
pramuša šarvą
ir užbaigia tylos paliaubas
skaičiuoju iki paskutinio
laiptelius kuriais nešu savo dūstantį kryžių
į kalno viršūnę
skaičiuoju praeivius kapinėse
net ir tuos kurie klaidžioja be tikslo
eilėraščio eilutes kompiuterinio formato puslapy
skaičiuoju kol išsimušu iš namų
maniau jau pabėgau
nuo didžiųjų kalbos klaidų nuo skyrybos ženklų
greitkelyje tarp dviejų žmonių
kur ištinka avarijos tuos
kurie užsižiūri į veidrodėlius
į praeitį į savo vienatvės komas
ir atvirus atminties lūžius
tiek nedaug trūko
iki komerciškai sėkmingesnio scenarijaus
kai žemė skaičiuotų už mane lietaus lašus
litus lapus po šalnų
dabar tik stoviu pajūry
sakyčiau pasaulio pakrašty jeigu
ne saulėlydis ties horizonto skustuvu
etatinis skaičiuotojas
mėtau akmenis prieš bangas
kelintas akmuo po kablelio
neskęsta

vien stalinio kalendoriaus lapeliai yra išmintingi

išplėšiau kalendoriaus lapelį
suglamžiau ir pasiunčiau šiukšlių dėžėn
tiksliu metimu per petį
tarsi nieko neįvyko ir išties neįvyko
o galėjo
kalendoriaus lapelis patarė:
„skubėkite, kurkite, rizikuokite“
galėjau apibėgti seniai matytus bičiulius
galėjau parašyti eilėraščių pluoštą
surizikuoti jėgos žaidime
tai ne
prisigėriau iš vakaro be jokio reikalo
kai kitas lapelis tai dienai skirtas
primygtinai reikalavo:
„tai, ką galite atidėti kitai dienai, atidėkite“
neatidėjau

tūkstančio vartų miestas

nustelbia lietūs ir šio miesto balsą
tylu nors durk į ausį
pro ostrą bramą traukia skersvėjis
išverčia skėtį pakelia sijoną
sužaibuoja žvilgsnis
apsivynioja aplink nuogus kelius
be garso esu tik amalas
neprigyjantis vilniaus akligatviuos
šokinėjantis iš vieno nebylaus filmo
kadro į kitą
ieškau siužeto užuomazgų
bet vis kažkaip atvirkščiai išeina
miestas jaunėja aš senstu
žiū ir grįžtu į vartus
kur stoviu laukdamas kamuolio
vaikystės kieme
visi seniai išsiskirstė
stoviu miesto vartuos
kažkaip be siužeto
sakyčiau be ryšio
iki šiol

t u r i n y s

introdukcija 5

I / pačiam sau

panašus 9

kuo būčiau 10

žolė žolė žolė 12

liežuvis neapsiverčia 13

žinai ir kas 14

dangus griūva 15

laikas sugrįžt donkichote 16

ginčytis su savimi nėra prasmės 17

kažkas ne taip 18

3D 20

wildspitz 21

prarandu tašką ir kablelį 22

pačiam sau 24

II / muzikinė dėžutė

matavimo vienetai 27
didysis žiemos išpardavimas 28
jaukas 29
gyvenu abrozdėly 30
toks žaidimas. gegužei ant nulūžusio beržo 31
meniu 33
tik eilėraštis 34
muzikinė dėžutė 36
namų vaizdeliai 37
iš zabarijos legendų ir padavimų 40
trečio negalimo 41
mažoji ramajana 43

III / lietaus pratybos

home sweet home 47
ir tik tada palengvėja 48
kovo idos 49
iš kolekcijos 50
per lietaus pratybas 51
prie bačkos 97-aisiais 53
saulės miestas 54
jauna cukinija 56
alpen milch 58
world port centre 59
zugersee 61
cūgo saulėgrąžos 62

IV / bruto

taupyklė 67
turite teisę tylėti. visa, ko nepasakysite, gali būti panaudota prieš jus 68
viesulo akis 69
išvirkščios akys 70
pernykštis sniegas 71
dangaus malūnėlis 72
stuburinis 73
meilės nuotykis 74
sutartis pagal dangiškuosius standartus 75
manęs lieka vis mažiau ir man tai patinka 76
pelenų diena 77
skiemuo po kablelio 78
vien stalinio kalendoriaus lapeliai yra išmintingi 79
tūkstančio vartų miestas 80

ALIŠANKA, EUGENIJUS
Al-124

JEIGU: EILĖRAŠČIAI / EUGENIJUS ALIŠANKA. –
VILNIUS: LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGOS
LEIDYKLA, 2011. – 88 P.
ISBN 978-9986-39-675-8

Naujų eilėraščių rinkinys. Šio poeto, debiutavusio 1991 m., kūryba traukia poezijos vertėjus ir leidėjus kitose šalyse, jo knygų išleista septyniomis pasaulio kalbomis, eilėraščių išversta į dvidešimtį kalbų. Patrauklus laisvas poetinis pasakojimas, universali problematika, santūri nugludinta išraiška, kultūrinių asociacijų tinklas – tai jau žinomi jo kūrybos bruožai. Naujas rinkinys turtina šią kryptį asmeniškų patirčių, vaikystės aidų, autentiškų įspūdžių (kelionės) intakais bei poetinių intonacijų įvairove.

UDK 821.172-1

Eugenijus Ališanka
Jeigu / eilėraščiai
/ redaktorius Valentinas Sventickas
/ dailininkas Romas Orantas
/ Eugenijaus Ališankos nuotrauka
/ maketavo Dalia Kavaliūnaitė
2011 04 27. 2 apsk. leidyb. l.
810-oji leidyklos knyga. Tiražas 600.
Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
K. Sirvydo 6, LT-01101 Vilnius.
www.rsleidykla.lt / info@rsleidykla.lt
Spausdino UAB „Petro ofsetas",
Žalgirio 90, LT-09303 Vilnius.
www.petroofsetas.lt

EUGENIJAUS ALIŠANKOS
POEZIJOS KNYGOS:

* *Lygiadienis*, Vilnius: Vaga, 1992.
* *Peleno miestas*, Vilnius: Regnum, 1995.
* *Dievakaulis*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1999.
* *Iš neparašytų istorijų*, Vilnius: Vaga, 2002.
* *Exemplum*, Vilnius: Vaga, 2006.

* *City of Ash*, į anglų k. vertė Harvey L. Hix, Evanstonas, Ilinojus: Northwestern University Press, 2000.
* *Gudaben*, į švedų kalbą vertė Anna Harrison, Mikael Nydahl, Carina Nynäs, Liana Ruokytė, Sätaröd: Ariel Skrifter, 2002.
* *Божья кость / Dievakaulis*, į rusų kalbą vertė Sergej Zavjalov, Sankt Peterburgas: Symposium, 2002.
* *(Eilėraščiai)*, į anglų kalbą vertė Kerry Shawn Keys, Klaipėda: Vario burnos, 2002.
* *(Eilėraščiai)*, į bulgarų kalbą vertė Laima Masytė ir Vasil Vidinski, Sofija: Soros Centre for the Arts Foundation, 2002.
* *Aus ungeschriebenen geschichten / Iš neparašytų istorijų*, į vokiečių kalbą vertė Klaus Berthel, Kelnas: DuMont, 2005.
* *Iz nenapisanih zgodb*, į slovėnų kalbą vertė Bernarda Pavlovec Žumer, Liublijana: Društvo Apokaplipsa, 2008.
* *Uit het archief van ongeschreven brieven*, į olandų kalbą vertė Jo Govaerts, Liuvenas: Uitgeverij P, 2010.
* *Exemplum*, į vokiečių kalbą vertė Claudia Sinnig, Berlynas: Zuhrkamp Verlag, 2011.
* *From unwritten histories*, į anglų kalbą vertė Harvey L. Hix, Ostinas: Host Publications, 2011.